

**UCHWAŁA NR XXIV/201/25
RADY MIASTA KOŚCIERZYNA**

z dnia 17 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2025-2027”

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 49) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153)

Rada Miasta Kościerzyna na wniosek Burmistrza Miasta Kościerzyna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2025 - 2027”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XII/109/25 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 5 marca 2025r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2025-2027”.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady Miasta
Kościerzyna

Tomasz Wolski

Załącznik do uchwały Nr XXIV/201/25
Rady Miasta Kościerzyna
z dnia 17 grudnia 2025 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA MIASTA KOŚCIERZYNA
NA LATA 2025 - 2027**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP

II. WYJAŚNIENIE SKRÓTÓW I WYRAŻEŃ

III. DIAGNOZA

IV. ZASOBY

V. ANALIZA SWOT

VI. CELE PROGRAMU

VII. ZADANIA PROGRAMU

VIII. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

X. MONITOROWANIE

I. WSTĘP

Obowiązek wspierania rodziny nałożony został na gminę ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r.

Ustawa nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Gminny program wspierania rodziny na lata 2025-2027 jest narzędziem, który ma na celu wspieranie rodzin w przezwyciężaniu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, aby przywrócić zdolność tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania.

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną, najważniejszym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka oraz grupą, na której opiera się całe społeczeństwo. Odpowiada za ukształtowanie każdego dziecka, które w rodzinie nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania, co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo.

Rodzina odpowiada za profilowanie nawyków, a wszystkiemu powinny sprzyjać odpowiednie relacje interpersonalne pomiędzy domownikami. Ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Atmosfera panująca w rodzinie jest istotna, ponieważ dzięki niej członkowie rodziny czują się dobrze i bezpiecznie lub źle oraz niekomfortowo. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii, jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które są bezradne oraz marginalizowane powoduje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. Działania powinny być prowadzone na przekonaniu, że naturalnym środowiskiem wychowania jest rodzina. System wsparcia powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, zanim nastąpi rozkład więzi i zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Dotychczasowe problemy, z jakimi borykają się rodziny to przede wszystkim bezrobocie, uzależnienia, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Problemy niestety cały czas się poszerzają. Lista zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodzin wzrasta o zagrożenia związane z postępowaniem technologicznym, rozwojem cyfrowym, oświadczenia kryzysów humanitarnych, ekonomicznych, stany zagrożenia epidemiologicznego, pandemii i ich konsekwencji.

To wszystko stawia nowe wyzwania dla tworzenia systemu wsparcia na miarę współczesnych potrzeb.

Praca z rodziną powinna być stała, intensywna i skupiona na ważnych problemach. Dlatego należy ją wspierać, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od jego naturalnego środowiska.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny się opierać na zasadach wzajemnej współpracy oraz poszanowaniu godności wszystkich uczestników działań. Realizacja Programu będzie się odbywać za zgodą rodziny oraz jej aktywnym udziałem przy wykorzystaniu zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. W celu zapewnienia odpowiedniej pomocy konieczne jest podjęcie odpowiednich działań tj.:

- a) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego otoczenia,
- b) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich występowaniem,
- c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- d) przezwyciężanie uzależnień,
- e) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- f) dążenie do integracji i reintegracji rodziny,
- g) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.

Wszelkie zjawiska patologiczne oddziałują na rodzinę sprawiając, że staje się jednostką dysfunkcyjną, wówczas instytucje i inne służby zobowiązane są do wspierania rodziny w pokonaniu kryzysowych sytuacji.

Obszar działania pomocy społecznej stanowi bezwzględne wsparcie dla rodzin stykających się z kryzysami.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji. Cel ten jest możliwy do osiągnięcia poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia jej pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Zadania GPWR opierać się będą na pomocy całej rodzinie, nie tylko dziecku, również w sytuacjach, gdy ono zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Wsparcie wymaga skoordynowanych i planowanych działań przy współpracy wszystkich instytucji, które mają na celu przywrócenie tym rodzinom zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczej i wychowawczej. Zamiast zastępować rodzinę w wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo –wychowawczej należy rodzinę wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Dlatego też założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej na etapie, gdy tylko pojawią się pierwsze problemy. Działania wobec rodziny powinny polegać na wspieraniu rodziny naturalnej, na jej ratowaniu, na organizowaniu różnego rodzaju pomocy i usług w celu podtrzymywania jej istnienia i poprawy rodzicielskich kompetencji opiekuńczych, wychowawczych, życiowych, a nie na zabezpieczeniu dzieci w środowisku zastępczym. Organizując różne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej należy ocenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczo – wychowawczej. Praca z rodziną powinna być stała, intensywna i skupiona na ważnych problemach.

Przedstawiony Program jest kontynuacją założeń polityki prorodzinnej i realizowanych w poprzednich latach: 2013-2015, 2016-2018, 2019-2021, 2022-2024 Gminnych Programów Wspierania Rodziny.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny. Rodziny będą miały możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, bo tylko w ten sposób zwiększą swoje szanse na prawidłowe funkcjonowanie.

Działania przedstawione w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 wynikają przede wszystkim z zapisów poniższych ustaw:

- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Gminny Program wspierania rodziny jest narzędziem, który służy do realizacji spójnej polityki miasta na rzecz umacniania rodziny.

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny zatrudnieni w Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie na rzecz takich rodzin podejmuje następujące działania:

- a) prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania,
- b) udziela rodzinom przewyżającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia w postaci asystenta rodziny,
- c) udziela pomocy finansowej,
- d) finansuje dożywianie,
- e) podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym (prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego oraz zajęć dla rodziców),
- f) wspiera, realizuje programy profilaktyczne na terenie szkół,
- g) podejmuje działania w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.

Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy do zadań obowiązkowych gminy. Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania podejmuje asystenci rodziny, których kompleksowe działanie polega na towarzyszeniu rodzinie za jej zgodą z zachowaniem profesjonalnych relacji.

Na dzień 31.12.2024r. MOPS w Kościerzynie zatrudniał 3 asystentów rodziny a od 1.06.2025r. - 4, w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin.

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za zgodą rodziny i aktywnym jej udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny, które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Asystenci rodziny:

- prowadzą treningi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym planowanie budżetu domowego, trening przygotowywania posiłków,
- towarzyszą klientom podczas załatwiania spraw urzędowych,
- monitorują stan zdrowia dzieci, realizację szczepień i badań, towarzyszą rodzicom podczas wizyt z dziećmi u lekarza,
- monitorują sytuację przedszkolną i szkolną dzieci oraz ich postępy w nauce,
- modelują sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi,
- udzielają pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych,
- wspierają aktywność społeczną rodzin,
- motywują do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielają pomocy w poszukiwaniu pracy i utrzymaniu pracy zarobkowej,
- wspierają kobiety w ciąży - pomoc w przygotowaniu się na urodzenie dziecka, edukują rodziców w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,
- motywują osoby zmagające się z uzależnieniem do podjęcia terapii,
- współpracują z instytucjami odpowiedzialnymi za pieczę zastępczą, motywują rodziców biologicznych do nawiązania kontaktu z tymi jednostkami,
- opiniują możliwości powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- motywują do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców,
- udzielają wsparcia dzieciom zwłaszcza poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- uczestniczą w rozprawach sądowych, piszą sprawozdania do sądu o podjętych działaniach i osiągniętych efektach w przypadku sądowego zobligowania rodziców do podjęcia współpracy z asystentami rodzin,
- aktywizują i motywują rodzinę do działania w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła.

W sytuacji braku współpracy ze strony rodziców z asystentem rodziny i widocznych rażących zaniedbaniach wobec dziecka, właściwe instytucje mają obowiązek interweniowania, w tym informowania sądu rodzinnego o trudnej sytuacji dzieci w rodzinie,

a w przypadku występowania jakiegóż formy krzywdzenia dziecka również obowiązek zawiadomienia prokuratury/policji.

Podstawa prawna działań: art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest spójny również ze:

1. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kościerzyna na lata 2021-2025 przyjęta Uchwałą Nr XXXV/319/21 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 3 marca 2021r.
2. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kościerskiego na lata 2022-2026 przyjęta Uchwałą Nr XXXI/4/2022 Rady Powiatu Kościerskiego z dnia 19 stycznia 2022r.

Gminny Program Wspierania Rodziny (GPWR) wpisuje się w kierunki i działania określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Kościerzyna na lata 2021-2025.

W Strategii określono priorytety działań w celu rozwiązywania problemów społecznych. Tu jednym z podstawowych priorytetów określono kondycję rodziny (również profilaktykę zdrowia). Dla tego obszaru ustanowiono cel strategiczny 1 – Nowy model rodziny XXI wieku wyzwaniem dla miasta.

Cele operacyjne to:

1. Zapewnienie wsparcia rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczym,
2. Identyfikacja przyczyn kryzysów rodzin i wypracowanie sposobów interwencji w nowo zidentyfikowanych kryzysach,
3. Odpowiedzialność rodziny względem odpowiedzialności instytucji,
4. Zapewnienie wsparcia rodzinom z osobami zależnymi,
5. Budowanie aktywności rodzin w różnych sferach życia (zawodowej, odpowiedzialności za siebie, za rodzinę, edukacyjnej itd.)

Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, jak i działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne.

W Strategii Powiatu Kościerskiego cel główny to wsparcie rodziny i rozwój pieczy zastępczej.

Cele operacyjne to:

1. Wzmacnianie kompetencji rodziców oraz prawnych opiekunów w zakresie należytej opieki i wychowania dzieci.
2. Podniesienie standardów funkcjonowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie.
3. Zwiększenie szans życiowych dzieci i młodzieży.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie miasta.

Realizacja niniejszego Programu powinna prowadzić do podejmowania szeregu działań profilaktycznych i edukacyjnych, ograniczenia zjawisk patologii społecznej wśród rodzin, rozbudowy systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. 2025, poz. 49) w art. 176 nakłada na gminę następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy ponoszonej przez rodziny wspierające,
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazanie ich właściwemu wojewodzie,
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

II. WYJAŚNIENIE SKRÓTÓW I WYRAŻEŃ

Rodzina dysfunkcyjna (dysfunkcjonalna) - to taka, która nie spełnia swoich funkcji poprzez zaburzone relacje, zasady, role czy komunikację, nie zapewnia swoim członkom możliwości zdrowego i prawidłowego funkcjonowania.

System pieczy zastępczej - to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny

przeżywającej trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Placówka wsparcia dziennego - w celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego (światlica). Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku:

- a) opiekę i wychowanie;
- b) pomoc w nauce
- c) organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Rodzina zastępcza - to rodzina, która tymczasowo bądź na stałe opiekuje się i wychowuje dzieci osierocone lub których rodzice nie są w stanie zapewnić opieki i wychowania. Rodzina ta pełni funkcję rodziców zastępczych bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka.

Rodziny zastępcze dzielimy na:

- a) **spokrewnione** - tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- b) **niezawodowe** - tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, niebędącymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- c) **zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne** - tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, niebędącymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodzinny Dom Dziecka - forma pieczy zastępczej dla osieroconych lub pozbawionych opieki rodzicielskiej dzieci oraz młodzieży do 18 roku życia, w którym przebywa od 4 do 8 dzieci.

Asystent rodziny – jest to osoba zawodowo zajmująca się wspieraniem rodziny do czasu gdy rodzina będzie potrafiła samodzielnie pokonywać trudności życiowe przede wszystkim w kwestii opiekuńczo – wychowawczej. Termin „asystent” został wprowadzony od słowa „asysta”, które jest określeniem na osobę towarzyszącą komuś, współobecną, pomagającą, będącą w pogotowiu. Towarzyszenie opiera się na indywidualnym podejściu do osoby wspieranej w czasie jakiego ona potrzebuje, aby dokonać zmiany w swoim życiu, na nowo odzyskać wiarę we własne siły i włączyć się aktywnie w życie społeczne. Istotą towarzyszenia jest zapewnienie indywidualności przez poszukiwanie rozwiązań dostosowanych do potrzeb konkretnej osoby oraz uczestniczenie w ich wdrażaniu w środowisku życia klienta. Podstawą towarzyszenia jest współdziałanie asystenta i osoby

wspieranej. Współpraca to działanie osób, które łączy wspólny cel. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Praca asystenta z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

III. DIAGNOZA

Kościerzyna jest gminą miejską. Miasto Kościerzyna według stanu na dzień 31.12.2024r. liczyło 21.750 mieszkańców.

Łącznie ze świadczeń pomocy społecznej w 2024r. w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródło finansowania skorzystało 745 rodzin liczących 1.602 osoby. W tym 214 rodzin skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej. Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Analizując powody przyznawania pomocy społecznej w 2024r. można zauważyć, że pomoc najczęściej udzielana była z uwagi na ubóstwo, bezrobocie, długotrwałą lub ciężką chorobę i niepełnosprawność.

Powody ubiegania się o pomoc przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1

POWODY PRYZNANIA POMOCY w 2024r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
UBÓSTWO	1	241	468
SIEROCTWO	2	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	31	36
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	95	438
W TYM:			
WIELODZIETNOŚĆ	5	57	316
BEZROBOCIE	6	161	424
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	320	594
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	320	566
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	9	117	411
W TYM:			
RODZINY NIEPEŁNE	10	80	253
RODZINY WIELODZIETNE	11	35	185
PRZEMOC DOMOWA	12	20	57
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0
ALKOHOLIZM	14	76	110
NARKOMANIA	15	10	26

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	14	20
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	1	1
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	5	12
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0

Powyższe dane pozwalają zaobserwować udzielanie pomocy w 2024r. głównie z powodu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby. Nadal ubóstwo, bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach niepełnych stanowi główny powód przyznawania pomocy finansowej i wsparcia w formie niematerialnej.

Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z problemami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Dysfunkcja ta wyróżnia się głównie niedojrzałością emocjonalną rodziców, brakiem właściwych wzorców, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz problemami wychowawczymi z dziećmi.

Poniżej przedstawiono typy rodzin objętych pomocą społeczną łącznie z pracą socjalną.

Tabela nr 2

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2024r.

Typy rodziny	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1 osoba	397	397
2 osobowa	129	258
3 osobowa	74	222
4 osobowa	68	272
5 osobowa	43	215
6 osób i więcej	34	238

W 2024r. najwięcej było jednoosobowych gospodarstw objętych pomocą społeczną.

Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w 2024r. – 218

Ilość osób w tych rodzinach – 880.

Poniższa tabela przedstawia typy rodzin z dziećmi.

Tabela nr 3

Rodziny z dziećmi o liczbie dzieci:	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	60	152
2	72	253
3	46	214
4	21	115
5	9	62
6	5	40
7 i więcej	5	44

Powyższe dane wskazują, że najwięcej rodzin objętych pomocą społeczną to rodziny z dwoma lub jednym dzieckiem, aczkolwiek największa liczba osób w rodzinach objętych pomocą wynika z rodzin gdzie jest dwoje lub troje dzieci.

Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie prowadząc pracę socjalną z rodzinami z problemem alkoholowym ściśle współpracuje z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA). Alkoholizm powoduje bardzo duże spustoszenia w organizmie osoby uzależnionej oraz stanowi poważny problem społeczny, jest przyczyną rozpadu rodzin, demoralizacji, zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych, zagrożenia zdrowia i życia małoletnich oraz przemocy w stosunku do najbliższych. To uzależnienie destrukcyjnie wpływa na funkcjonowanie całej rodziny.

Poniższa tabela przedstawia liczbę posiedzeń Komisji w latach 2021-2024, ilość wydanych skierowań na badania psychiatryczno-psychologiczne w celu uzyskania opinii dot. ewentualnego uzależnienia od alkoholu oraz orzeczeń wydanych przez sąd o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego.

Tabela nr 4

Rok	Liczba wniosków zgłoszonych do MKRPA	Liczba osób skierowanych do biegłych	Liczba osób, wobec których Sąd zastosował obowiązek leczenia odwykowego	Ilość posiedzeń MKRPA
2021	52	21	13	22
2022	31	16	15	24
2023	42	20	10	25
2024	46	18	13	27

Kolejnym problemem, który stanowi zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania rodziny i wychowujących się w rodzinie dzieci jest przemoc. Zjawisko to również nie omija miasta Kościerzyna, w którym rodzinami dotkniętymi przemocą, gdzie zostały założone Niebieskie Karty, zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny i Dział d/s Przeciwdziałania Przemocy Domowej w tut. MOPS.

W tabeli nr 5 przedstawiono liczbę założonych Niebieskich Kart, a także ilość powołanych grup diagnostyczno - pomocowych w latach 2021-2024. W skład grup diagnostyczno - pomocowych zajmujących się problemem przemocy w poszczególnych rodzinach wchodzi pracownicy socjalni, policjanci, kuratorzy, pedagodzy i w razie potrzeby przedstawiciele innych służb.

Tabela nr 5

Rok	Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty				Liczba powołanych grup diagnostyczno - pomocowych
	ogółem	w rodzinach	w rodzinach z dziećmi	Łączna ilość dzieci	
2021	68	63	37	66	63
2022	60	56	36	77	56
2023	92	77	51	107	77
2024	68	58	42	82	58

Ze względu na występujący kryzys w rodzinie niejednokrotnie nie można uniknąć sytuacji, kiedy należy zabezpieczyć dzieci poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej. Głównym powodem umieszczenia dzieci zastępczej jest nieodpowiedzialność rodziców, niedojrzałość, problem z nadużywaniem środków psychoaktywnych oraz rodzicielska niewydolność. Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci z Kościerzyny przebywających¹ w różnych formach pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2021-2024.

¹ dzieci, które są umieszczone w różnych rodzajach pieczy. Ich skierowanie mogło nastąpić w latach wcześniejszych i nadal znajdują się w opiece systemowej.

Tabela nr 6

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba dzieci w 2021r.	Liczba dzieci w 2022r.	Liczba dzieci w 2023r.	Liczba dzieci w 2024r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	16	18	23	24
Rodziny zastępcze niespokrewnione niezawodowe	9	8	4	5
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym pogotowie rodzinne i zawodowe specjalistyczne	13	14	14	15
Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Kościerzynie	14	18	15	15
Rodzinny Dom Dziecka	15	14	21	22
Razem	67	72	77	81
Dzieci usamodzielnione po ukończeniu 18 roku życia	4	4	2	1
Dzieci adoptowane	4	1	1	1
Dzieci, które powróciły do rodziny	7	2	2	10
Razem	15	7	5	12

Oplata gminy ponoszona za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	519.585zł	515.592zł	759.002 zł	986.808 zł
--	-----------	-----------	------------	------------

Powyższe dane niestety co roku ulegają niewielkiej tendencji zwykłej pomimo podejmowania szeregu starań przez instytucje pomocowe dotyczące wspierania rodziny. Sytuacja ekonomiczna rodzin teoretycznie powinna ulec zmianie z uwagi na wprowadzoną politykę prorodzinną i wprowadzone programy jak „świadczenie 800+” Kapitał Opiekuńczy czy Aktywny Rodzic. Pomimo podejmowania działań przez instytucje, aby zapewnić dzieciom bezpieczne warunki w środowisku domowym problemowy jest fakt, że rodziny objęte wsparciem w przeszłości nie miały odpowiednich wzorców rodzicielskich powielając błędy rodzicielskie w swoich rodzinach, nie wykazując realnej chęci skorzystania z pomocy. Kolejnym jakże istotnym powodem zabezpieczeń dzieci są uzależnienia oraz przemoc domowa.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła wsparcie dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w postaci asystenta rodziny. Od 1 stycznia 2012r. w przypadku, gdy ośrodek pomocy

społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po przeprowadzeniu wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Następnie kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny.

Asystenturą są objęte środowiska wieloproblemowe, w szczególności rodziny niewydolne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, borykające się z problemami wszelakich uzależnień oraz dotknięte przemocą domową. Niejednokrotnie są to rodziny z ograniczeniami intelektualnymi.

Poniższa tabela przedstawia liczbę asystentów rodziny oraz liczbę rodzin, z którymi pracowali asystenci w mieście Kościerzyna, na przestrzeni ostatnich 4 lat.

Tabela nr 7 Rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny

	2021	2022	2023	2024
Liczba asystentów rodziny	3	3	3	3
Liczba rodzin, objętych wsparciem	34	40	47	53
Zakończona współpraca z rodzinami, W tym z powodu:	4	10	10	15
• osiągnięcia celów	2	1	6	7
• brak efektów	0	0	2	2
• zaprzestania współpracy przez rodzinę	2	9	2	6
Przeciętny czas pracy z rodziną w miesiącach	41	37	36	35

Liczba środowisk objętych wsparciem asystenta rodziny stale wzrasta. Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest złożona i długofalowa. Efekt tej pracy jest zależny od postawy rodziny, od jej chęci zauważenia problemu i podjęcia działań zmierzających do jego eliminacji. To rodzic powinien zrozumieć, że funkcjonowanie rodziny ma być sprzyjające prawidłowemu rozwojowi dziecka. Niestety rodziny te często nie potrafią dobrze wypełniać powierzonych jej funkcji, mają zatarte lub sztywne granice izolujące rodzinę od reszty społeczeństwa. Rodziny te wymagają motywacji do takich zmian, aby oni sami potrafili znajdować rozwiązania wielu problemów, by wyrażali chęci i gotowość do pracy nad podnoszeniem swoich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, aby umieli stworzyć warunki do bezpiecznego życia i rozwoju swoich dzieci. Pomocą w rozwiązaniu w/w problemów może być wsparcie asystenta rodziny, jednakże objęcie rodziny wsparciem asystenta czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

CUS w Kościerzynie podejmuje działania, które zmierzają do zminimalizowania pojawiających się problemów, a więc szeroko rozumiana praca socjalna, wsparcie asystenta rodziny, wsparcie specjalisty pracy z rodziną. W części rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny widnieje problem zaburzeń psychicznych, w szczególności ograniczeń intelektualnych. Również dużym problemem współistniejącym w rodzinach jest nadużywanie przez rodziców lub jednego z nich alkoholu lub innych środków odurzających.

Tabela nr 8 Placówka wsparcia dziennego

	2021	2022	2023	2024
Placówka wsparcia dziennego w MOPS	1	1	1	1
• Liczba miejsc	30	30	30	30
• Przeciętna liczba umieszczonych dzieci	15	19	21	20
Wydatki	240.688zł	279.025zł	309.818zł	334.038zł

Placówka Wsparcia Dziennego została powołana na bazie świetlicy profilaktycznej Zarządzeniem Nr 9/2016 z dnia 24.06.2016r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie. Placówka Wsparcia Dziennego zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce oraz organizację czasu wolnego poprzez zabawę, prowadzenie zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań.

IV. ZASOBY

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kościerzyna na lata 2025–2027 ma za zadanie służyć realizacji efektywnej polityki rodzinnej.

Program ukierunkowany jest na wspieranie rodziny przeżywającej kryzys, mającej trudności w pełnieniu swojej roli i funkcji opiekuńczo –wychowawczej. Kierunek działań oparty jest na wspieraniu rodziny poprzez prowadzenie intensywnej pracy socjalnej, zintensyfikowanej pracy z rodziną oraz działania asystenta rodziny, który jest do tego merytorycznie przygotowany.

Tabela nr 8**Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w mieście Kościerzyna:**

Lp.	Nazwa i adres instytucji	Rodzaj działalności
1.	Centrum Usług Społecznych ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, prowadzenie placówki wsparcia dziennego, projekty socjalne, przyznawanie i wypłacanie stypendiów socjalnych dla uczniów
2.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna	Przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu, w tym działania związane z pomocą osobom uzależnionym i współuzależnionym, wsparcie psychologiczne i prawne, organizowanie wolnego czasu dzieci w ferie i wakacje, szeroko rozumiana działalność profilaktyczna
3.	Zespół Interdyscyplinarny ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy domowej.
5.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna ul. Słoneczna 1 83 – 400 Kościerzyna	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana dzieciom, młodzieży i rodzicom.
6.	Placówki oświatowo – wychowawcze z terenu miasta Kościerzyna	Działalność edukacyjno – wychowawcza, wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci.
7.	Placówki służby zdrowia działające na terenie miasta Kościerzyna	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
8.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Krasickiego 4 83 - 400 Kościerzyna	Praca na rzecz dziecka i rodziny, interwencja kryzysowa.
9.	Komenda Powiatowa Policji ul. Zgr. Księży Zmartwychwstańców 2 83 - 400 Kościerzyna	Bezpieczeństwo , prewencja.
10.	Organizacje pozarządowe	W ramach działań statutowych.

Zródło: opracowanie własne

Jak można zauważyć w mieście Kościerzyna funkcjonuje cały szereg instytucji udzielających różnych form pomocy dziecku i rodzinie. Jest to zarówno poradnictwo, jak i konkretne usługi, które służą pomocą w bezradności opiekuńczo – wychowawczej, profilaktyce, walce z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp. Powyższe instytucje podejmują działania mające na celu wzmocnienie roli rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, podniesieniu świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny, pomocy w integracji rodziny oraz przeciwdziałać jej marginalizacji i degradacji.

V. ANALIZA SWOT

Diagnoza została przeprowadzona przy wykorzystaniu analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia). Analiza SWAT określa mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia mające wpływ na realizowanie przez miasto Kościerzyna działań na rzecz rodziny i dziecka.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin;- doświadczenie, wiedza i stale podnosząca kwalifikacje kadra działające na rzecz rodziny;- prowadzenie intensywnej pracy socjalnej w środowiskach objętych wsparciem pomocy, w tym także pomoc poprzez rozwój asystentury rodzinnej;- wsparcie stypendialne dla dzieci;- wsparcie rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny);- poparcie działań i współpraca z samorządem;- oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych i pomocowych;- funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego;- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;- obowiązujące strategie, programy, akty prawne;	<ul style="list-style-type: none">- wyuczona bezradność, roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej;- stereotypowe postrzeganie MOPS jako instytucji przyznającej tylko środki finansowe;- niskie kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców;- brak chęci współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów;- niechęć do zmiany stylu życia;- niechęć rodzin do korzystania z poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia oferowanego przez MOPS;- brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów;- stale rosnąca liczba zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;- niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych;- znacznie ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, zwłaszcza w dziedzinie psychiatrii i psychologii dziecięcej;- brak chętnych do pełnienia roli rodziny wspierającej;

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją, bezradnością; - szerzenie świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej; - możliwość korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia; - aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych; - zacieśnianie współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami działającymi na rzecz wsparcia rodziny i dziecka; - dalszy wzrost kompetencji pracowników niezbędnych do prowadzenia intensywnej pracy z rodzinami; - możliwość skutecznego pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań; - lepsza współpraca pracowników pomocy społecznej z instytucjami działającymi na rzecz wsparcia dziecka i rodziny; - możliwość skorzystania ze wsparcia specjalisty ds. rodziny; - wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym; 	<ul style="list-style-type: none"> - zanik więzi i tradycji rodzinnych; - rozpad rodzin (rozwoły, separacje, migracje zarobkowe); - wzrost zachowań patologicznych wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, agresja; - bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych; - wielopropblemowość rodzin; - obniżanie aspiracji życiowych; - brak chęci do zmian; - brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania wolnego czasu przez dziecko; - nasilenie negatywnych zjawisk takich jak uzależnienie od narkotyków, środków odurzających, alkoholu i internetu; - negatywne wzorce zachowań społecznych; - wzrost liczby środowisk wymagających intensywnej pracy socjalnej, która powinna być objęta wsparciem asystenta rodziny, a która nie jest prowadzona ze względu na brak możliwości zatrudnienia pracowników; - brak możliwości realizacji postanowień sądu dotyczących umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej ze względu na niewystarczającą ilość miejsc;

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych

<i>Cel szczegółowy: 1</i>		
<i>Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umocnieniu rodziny i wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo – wychowawczych</i>		
Zadania	Realizatorzy i Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania
1.1. Analiza sytuacji rodzin dysfunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie • Zespół Interdyscyplinarny w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba analizowanych rodzin
1.2. Upowszechnianie funkcji i zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zatrudnionych asystentów rodzin • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny • Liczba rodzin, które nabyły umiejętności samodzielnego funkcjonowania
1.3. Edukacja mająca na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kościerzynie • Placówki oświatowe i oświatowo-wychowawcze z terenu miasta Kościerzyna • Organizacje pozarządowe • Placówki medyczne (patronaże położnych) 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów prowadzących zajęcia edukacyjne • Liczba osób korzystających z różnych form zajęć, np. „Szkoly dla Rodziców”
1.4. Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, prawnego, psychologicznego, w zakresie uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie • Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów udzielających wsparcia • Liczba osób korzystających z poradnictwa

Cel szczegółowy: 2		
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin		
Zadania	Realizatorzy i Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania
2.1. Analiza sytuacji rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin z dziećmi
2.2. Zapewnienie pomocy pieniężnej, rzeczowej oraz w postaci pracy socjalnej rodzinom	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej • Liczba dzieci dożywianych • Liczba dzieci objętych wsparciem w postaci świadczeń rodzinnych, • Liczba dzieci objętych funduszem alimentacyjnym, • Liczba dzieci otrzymujących stypendia szkolne
2.3. Działania na rzecz rodziny dotkniętej bezrobociem	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie • Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów aktywizujących skierowanych do bezrobotnych • Liczba osób uczestniczących w programach aktywizujących • Liczba osób pracujących w ramach prac społecznie użytecznych
Cel szczegółowy: 3		
Wspieranie form organizacji czasu wolnego służących umocnieniu więzi rodzinnych		
Zadania	Realizatorzy i Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania
3.1. Wspieranie rodzin w dostępie do aktywnych form wypoczynku	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie (Placówka Wsparcia Dziennego - świetlica) • Kościerski Dom Kultury • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych kolonii i podobnych form wypoczynku dla dzieci • Liczba dzieci objętych wsparciem • Liczba inicjatyw dla Rodzin
3.2. Organizowanie festynów, inicjatyw rekreacyjno - sportowych dla rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie • KDK • Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych inicjatyw na rzecz Rodziny

3.3. Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie • Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba placówek wsparcia dziennego, świetlic i klubów • Liczba dzieci
3.4 Realizacja Programu wspierającego rodziny wielodzietne KARTA DUŻEJ RODZINY	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydanych kart
<p>Cel szczegółowy: 4 Wzmocnienie działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w rodzinie</p>		
Zadania	Realizatorzy i Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania
4.1. Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie • Zespół Interdyscyplinarny w Kościerzynie • Komenda Powiatowa Policji • placówki oświatowe • placówki służby zdrowia • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie • Sąd Rejonowy w Kościerzynie • PCPR Kościerzyna 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba NK • Liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych • Liczba osób biorących udział w warsztatach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych • Liczba dzieci zabezpieczonych interwencyjnie
4.2. Pomoc środowiskom zagrożonym problemem uzależnienia od alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie • Liczba osób skierowanych do biegłych • Liczba osób, wobec których Sąd zastosował obowiązek leczenia odwykowego

Cel szczegółowy 5: <i>Umożliwienie dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny biologicznej</i>		
Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania
Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania
5.1 Pomoc rodzinie biologicznej nad powrotem dziecka z pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci umieszczonych w środowisku zastępczym • Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych
5.2 Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej • Kwota poniesionych wydatków
Cel szczegółowy 6: <i>Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy społecznej w tym asystentów rodzin i pracowników socjalnych</i>		
Zadania	Realizatorzy i Partnerzy	Wskaźnik realizacji zadania
6.1 Umożliwienie podnoszenia kwalifikacji poprzez szkolenia i kursy	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach • Liczba szkoleń

VII. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027

1. Zatrudnienie zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystentów rodziny i zapewnienie możliwości podnoszenia ich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz ich finansowanie.
2. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.
3. Organizacja szkoleń, warsztatów, szkół dla rodziców oraz grup wsparcia dla rodzin borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
4. Zapewnienie rodzinom biologicznym możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez psychologa, prawnika, specjalistę pracy z rodziną, pracownika socjalnego, pedagoga.
5. Działania profilaktyczne, które sprzyjają wzmocnieniu rodziny poprzez organizację pikników, festynów.
6. Wsparcie dla rodzin borykających się z problemami finansowymi tj. zasiłki okresowe, celowe, dożywianie dzieci, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, pomoc osobom

uprawnionym do alimentów, jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie, nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

7. Wsparcie dla kobiet w ciąży (zgodnie z ustawą „Za życiem”) i ich rodzin inne niż finansowe.

8. Działania związane z uaktywnieniem rodzin, u których występuje problem bezrobocia oraz zapobieganie dziedziczeniu bezrobocia.

9. Wsparcie rodzin wielodzietnych - Karta Dużej Rodziny.

10. Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem uzależnienia od alkoholu, substancji psychoaktywnych – współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym, Grupami Diagnostyczno – Pomocowymi, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

11. Rozwój Placówki Wsparcia Dziennego.

12. Działania w zakresie zapobiegania umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

13. Praca z rodziną biologiczną nad możliwością powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

14. Zapewnienie środków na realizację zadań wspierających rodziny zamieszkujących miasto Kościerzyna.

15. Monitorowanie realizacji programu.

VIII. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

Zakładanym efektem realizacji programu jest poprawa sytuacji dziecka i rodziny, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka w sytuacjach kryzysowych.

Działania ukierunkowane są na współpracę różnych grup społecznych oraz instytucji, aby odbudować właściwe relacje rodzinne do tego stopnia, aby dzieci mogły pozostać w rodzinie biologicznej, a w przypadku, gdy dziecko przebywa w pieczy zastępczej mogło wrócić do rodziny biologicznej i mogło rozwijać się w bezpiecznych warunkach.

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach poprzez wczesne reagowanie na pojawiające się trudności,
- rozwinięcie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych,
- zapewnienie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i rodzin,
- poprawienie funkcjonowania rodziny poprzez działalność asystenta rodziny,

- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie,
- poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) Środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy dla miasta Kościerzyna.
- 2) Dotacje z budżetu państwa.
- 3) Środki pozabudżetowe.
- 4) Środki własne organizacji pozarządowych.

X. MONITOROWANIE

Koordynatorem i Realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 jest Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie.

Pozyskiwane będą informacje, które pozwolą na ocenę, wskażą dalsze potrzeby i poprawią działania. Szczególny nacisk będziemy kładli na stałą współpracę pomiędzy instytucjami i organizacjami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Kościerzyna jest dokumentem otwartym i długoterminowym. Podlega on ewaluacji i monitoringowi w zależności od zaistniałych potrzeb. Celem monitoringu jest usprawnianie i wskazanie kierunku ewentualnych zmian w zapisach programowych.

Monitorowanie odbywać się będzie zgodnie z Art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez przedkładanie w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miasta Kościerzyna sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawiania potrzeb związanych z realizacją Programu.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gminy mają obowiązek opracować i realizować trzyletnie programy wspierania rodziny. Głównym celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Realizacja programu wesprze i poprawi funkcjonowanie rodzin poprzez ścisłą współpracę z podmiotami zajmującymi się dziećmi i rodziną.

Obowiązek ustawowy, jak również konieczność wspierania rodzin zagrożonych problemami w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz nieradzenia sobie z pełnieniem funkcji rodzicielskich uzasadnia celowość przyjęcia uchwały.

W związku z przekształceniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie w Centrum Usług Społecznych w Kościerzynie podjęcie w/w uchwały jest zasadne.